

BİR

YUNANİSTAN – ZAMANIN ŞAFAĞI

Öyküm burada başlıyor. Ben Eski Yunan'da yaşamadım; ama bu korkunç hikâyedeki kahramanlardan biri bana öyküsünü anlattı ve ben ona inandım. Bu öyküyü, yazarı benimişim gibi anlatacağım. Hep yazar olmak istemiştim. Ben kim miyim? Bekleyin ve görün. Zamanın şafağıyla başlayalım...¹

Kuş, yeryüzünün ıssız yüksekliğinde, bulutsuz gökyüzünde süzülerek uçtu. Aşağıda yemyeşil vadiler ve zirveleri karlı dağlar uzanıyor; uzakta, berrak mavi bir deniz ışıldıyordu. Devasa kuşun altında derin bir orman vardı. Ormanın karanlığının ortasında yanan odun ateşinden çıkan dumanlar, temiz havada yükseliyordu.

“Ahh!” diye homurdandı kuş. “Ateş.” Isli havayı kokladı ve kokudan uzaklaşmak için yükseldi. Sonra dönerek

1 Peki, tamam, belki tam olarak zamanın şafağı değildi. İlk günün ilk saati değildi. Ama bir milyon sene önce, insanların çok zeki maymunlardan biraz daha ileri olduğu zamanlardı. Bazı insanlar hâlâ aynı durumda. Ama biz artık onlara polis memuru diyoruz. Heh! Heh!

uzaktaki dağa doğru ok gibi uçtu. “Kahvaltı,” diye tısladı ve dalışa geçti. Kuşun, ölüm anlamına gelen gölgesi üstlerinden geçerken tavşanlar, yerlerinde dondular. Kuş onları görmezden geldi ve ılık havanın onu dağın yamacına kadar kaldırmasına izin verdi.

Kuş yükselirken, aşağıdaki ıslıl ıslıl çimenlerin yerini rüzgârın süpürdüğü gri çalılar aldı. Sonra, üzerinde yosunların bile büyümediği korunaksız, çıplak kayalar...

Kuş, çengel gagasını kaldırdı ve kıvrık kanatlarını biraz katlayarak dev bir kayaya doğru dalışa geçti. Kayanın üzerinde bir adam yatıyordu. Rüzgârla kavrulmuş, güneşle pişmiş bir adamdı. Kuş, ancak pençeleri kayaya çarpınca durabildi. O sırada adam, yattığı yerden kımıldamamıştı bile. “Tüh!” diye gakladı kuş. “Bunca zaman sonra, iniş konusunda hâlâ başarılı değilim.”

Adamın el ve ayak bileklerine ince zincirler dolanmış, zincirlerin uçları kayalara çakılmıştı. İnce, ama kırılmaz zincirler...

Kuş, altın ışıltılı kahverengi tüylerini silkeledi. Kara gözleri çakmak çakmaktı. “Günaydın Prometheus. Umarım iyi uyumuşsundur,” dedi isteksizce.

Adam gülümsedi. Yüzü bir tanrınıninki kadar yakışıklıydı. “Çok iyi uyudum.”²

2 Karakterlerimiz aslında Eski Yunanca konuşuyordu. Ama sen Eski Yunanca anlayamazsın; bu yüzden ben bizim dilimize çevirdim. Bak, sana çok iyi davranıyorum, bu yüzden gerçekçilik hakkında sızlanmayı bırak da öykümüze devam edelim. Güven bana, ben bir yalancıyım.

Kuş, gözlerini kırıştırdı. “Neşeli gibisin,” diye terslendi kuşkuyla.

“İyi uyudum,” diye haykırdı adam, “ve harika düşler gördüm! Özgürlük düşleri...”

“Bunu hak etmiyorsun,” diye homurdandı kuş. “Sen tanrılardan ateşi çaldın ve onu, insan denilen şu sürüngen yaratıklara verdin. Ateşi bir sazın içine saklayıp gizlice uzaklaştın; yol kesip soygun yapan haydutlardan hiç farkın yok.” Kuş bağırmaya ve tüylerini kabartmaya başladı. “İnsanlar dünyamızı yakacak ve bizi dumana boğacak! Sen ölümden beterini hak ediyorsun! Ateş Hırsızı!..”

Prometeus yine gülümsedi. “Aldığım ceza da ölümden beter, öyle değil mi? Kuzenim Zeus beni buraya zincirledi. Güneş ve kar, rüzgâr ve dolu altında, daima acı çekmem ve asla ölmemem için.”

Kuşun zalim gagasının kenarından büyük, gri bir dil çıktı. Kuş yalandı. “Ölümden de beter Prometeus, ölümden de beter! Senin cezan, benim! Gazap!.. Tanrıların Büyük İntikamcısı.” Kuşun nefesi sıklaştı. “Şimdi ne yapacağım Prometeus?”

Prometeus masum bir bebek gibi, gözlerini iri iri açtı. “Bilmiyorum! İki yüz yıldır her gün ne yapıyorsun Gazap... Minik gagamı kullanarak yan tarafımı gagalıyorsun ve karaciğerimi alıyorsun. İki yüz yıldır, her sabah beni öldürüyorsun. Her gece diriliyorum ki bir sonraki şafakta yine acı çekebileyim.”

“Ben gagalamam!” diye homurdandı kuş. “Ben *parçalarım*.”

“Bana gagalama gibi geldi,” dedi Prometheus, başını hüzünle iki yana sallayarak.

Gazap öfkelen-di: “Ben senin karaciğerini almıyorum; ben onu senin vücudundan *söküyorum*.”

“Bana azıcık çekiştiriyormuşsun gibi geldi.” diyerek omuzlarını silkti adam. Zincirler kayaya çarparak şingırdadı.

Kuş, ayağını öfkeyle kayaya vurduğunda pençeleri takırdadı. “Keşke Zeus senin yalancı dilini kopartmama ve alaycı gözlerini oymama izin verseydi!” diye ciyakladı.

“Üzgünüm, yalnızca küçük ihtiyar karaciğeri mi alabilirsin.” diye içini çekti adam. “Yakına gel Gazap.”

Kuş yerinde dondu. “Ne?”

“Sana düşümü anlatmak istiyorum.”

“Neden senin düşünüyü dinlemek isteyeyim ki? Ben senin vücudunu *parçalayıp destekten* sonra ölü düşleri görüyor olacaksın.”

“Ah, ne düştü ama! Ancak iki yüz yılda bir görebileceğin türden bir düş.” diye mırıldandı adam.

Kuş yavaşça yanaştı. Gagasını keskinleştirmek için soğuk kayaya sürttü. “Başını kaldır Prometheus!” diye haykırdı. “Vadiye bir bak. Aşağıdaki şu duman, bu sabah beni boğuyordu neredeyse. İnsan denen o zavallı hayvanlara SENİN verdiği ateşten yükselen duman. Bu sabah karaciğerin daha da tatlı gelecek.”

Kuş, adamın yan tarafına saldırdı. Prometheus'un eli zincirden kayıp kurtuldu ve kuşu boğazından yakaladı. Kuş şaşkın şaşkın gakladı. Kara gözleri iri iri açıldı, bedeni çabaladı. Ama bedeni ne kadar kıvranırsa, boynu o kadar acıyordu.

“Sana düşümü anlatmayı bitirmedim,” dedi adam. Kavrayışı ne kadar sertse sesi de o kadar yumuşaktı. “Düşümde, arkadaşım Herkül dağa tırmandı. O, dünyadaki en güçlü yaratıktır. Benden de güçlü,” diye içini çekti Prometheus ve tüylü boynu biraz daha sıktı. “Senden de güçlü. Sonra Herkül, zincirlerimi, ottan yapılmışlar gibi koparıverdi. Tıpkı benim şimdi senin boynunu koparacağım gibi.”

Kuş kıvrandı ve gakladı. “Düş olduğunu söylemiştin.”

“Yalan söyledim,” dedi Prometheus, kahkaha atarak. “Hâlâ bazı dostlarım var.” Yine sıktı. “Herkül gibi güçlü dostlar. Bana haksızlık yapıldığını düşünen iyi dostlar. Dün gece beni kurtarması için Herkül'ü gönderen dostlar...”

“Düş demiştin!”

“Gerçekleşen bir düş.”

“Zeus, kaçmana asla izin vermeyecek. Bu yeryüzünde nereye saklanırsan saklan, o seni bulacak.”

Prometheus omuzlarını silkti ve kopmuş zincirleri üzerinden silkeledi. “Belki bu dünyada saklanmam,” diye mırıldandı. Sertçe sıktı. Kırık kemiklerin çatırtısı ve hafif bir nefes sesi duyuldu. Canavar kuşun gevşeyen bedenini

tiksintiyle fırlatıp attı. Kuşun soğuk kayalara çarpan zalim gagasının ve kıvrık pençelerinin sesi yankılandı.³

Prometeus doğruldu ve gerindi. Dünya ayaklarının altında uzanıyordu. Dağın yamacından inmeye başladı. İki yüz yıldır zincire vurulu yaşadığından, bacakları tutulmuştu.

Birinin onu izlediğini hissetti. Dönüp arkasına baktı. Canavar kuşun gözleri ölü ve donuktu.

Sabah güneşine karşı gözlerini kıstığı zaman, kuşun üzerinden bir gölge geçtiğini gördü. Uzun boyunlu bir kuşun gölgesi. Bir kuğunun gölgesi...

Genç adam bir anlığına gözlerini kapattı ve inledi. “Zeus,” dedi dişlerinin arasından. “Zeus!..” Saklanacak yer aradı ama korunaksız, çıplak dağda saklanacak yer yoktu.

3 Bak, bu canavar kuş için ağlamaya, iç çekmeye falan kalkışma lütfen! Ve hayvanlara işkence etmek konusunda şikâyet mektupları da yazma. Her şeyden önce, bu bir intikam şeytanydı; banyoda karşılaşmak isteyeceğin türden bir şey değil, inan bana. Yalnızca, kuş biçimine bürünmüştü. Hem, sonra ne olduğunu bilmiyorsun. Bekle ve gör.